

1. Organigram

Hoofdschool & vestigingsplaats

Villa Zonnebloem heeft twee vestigingsplaatsen. De hoofdschool is "De Villa" ,gelegen op het Berthoudersplein, en een tweede vestiging "Het Zonnehuis" in de Lijsterstraat . Het secretariaat van beide scholen is gevestigd op het Berthoudersplein.

Gemeenschapsonderwijs Go!

Freinetschool Villa Zonnebloem behoort tot het Gemeenschapsonderwijs.

Onze school is verankerd in deze gestructureerde pluralistische en democratische schoolstructuur via de schoolraad en de scholengroep.

Scholengroep 5

Binnen het gemeenschapsonderwijs bestaat een scholengroep uit verschillende scholen van alle niveaus in eenzelfde stad of streek, eventueel aangevuld met een centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB). Villa Zonnebloem behoort tot scholengroep 5 (Mechelen- Keerbergen-Heist-op-den-Berg). De scholengroep wordt geleid door een algemeen directeur. In de scholengroep zijn er twee belangrijke organen: het College van Directeurs (directeurs van alle scholen van de scholengroep) stippelt het beleid uit en de Raad van Bestuur beslist.

Wij behoren, binnen het Go! tot Scholengroep 5 : Mechelen – Keerbergen – Heist op den Berg. SGR 5 wordt geleid door de algemene directeur : Geert Van Hoof.

CLB

Onze school werkt nauw samen met het Centrum voor Leerlingen Begeleiding (CLB) van het Go! Deze is gelegen op de Zandpoortvest 9 in Mechelen. Op het CLB kan men terecht voor alle medische en psycho-sociale problemen voor en rond de kinderen op onze school.

Schoolraad

De schoolraad (overkoepelend voor Villa Zonnebloem en Het Zonnehuis) geeft advies over alles wat de algemene organisatie van de school aangaat. In de schoolraad zetelen 5 verkozen ouders (3 ouders van Villa Zonnebloem en 2 ouders van Het Zonnehuis), de coördinator en drie teamleden (twee teamleden van De Villa en één van Het Zonnehuis)

Begeleiders directie/coördinator

Zeg niet juf of meester of directeur maar spreek de leerkrachten/begeleiders aan met hun naam. Dit betekent niet dat respectloos gedrag getolereerd wordt.

Ook de directeur/coördinator wordt bij de voornaam aangesproken. Hij/zij coördineert het pedagogisch beleid van de school, zorgt samen met de schoolraad en andere ondersteuners voor de oplossing van praktische besommingen, maar draagt ook de juridische verantwoordelijkheid van de school.

Het Zonnehuis heeft een secretariaat die de praktische besommingen van deze vestigingsplaats ter harte neemt. De pedagogische leiding van het Zonnehuis berust bij de directeur.

Het voltallig pedagogische team schommelt rond de 25 personen.

Zorgcoördinator

Elke vestigingsplaats heeft zijn zorgcoördinator. Het is een (ervaren) leerkracht die vaak mee draait in de klas, soms zich beperkt tot pure observatie en een brugfunctie opneemt tussen team, ouders, CLB of externe helpers.

Secretariaatsmedewerkers & AMVD-personeel

Op het secretariaat werkt de rechterhand van de directie. Hier verzamelt men gegevens, verstuurt men wettelijke en andere documenten, legt men contacten en volgt men de boekhouding op. In Het Zonnehuis wordt ook een deel administratief werk geleverd. Voor belangrijke documenten dient men zich echter tot het secretariaat in de hoofdschool te wenden.

Daarnaast is er het AMVD-personeel. Daartoe behoren o.a. de poetsers en de klusjesmensen. De school werkt vaak ook samen met andere organisaties zoals het OCMW om mensen in tijdelijk verband of via speciale statuten in te schakelen bij dit AMVD personeel of op het secretariaat.

2. Pedagogisch/didactische termen

Lestijden

Naargelang het aantal kinderen op de "teldag van 1 februari", krijgt de school van het ministerie van onderwijs een aantal lestijden toegewezen. Hiermee kan de school zelfstandig beslissen welke leerkrachten en functies zij daarmee invult. Het aantal lestijden wordt altijd bepaald door het aantal kinderen op 1 februari van het vorig schooljaar.

Graadsklassen

Om ons pedagogisch concept te kunnen waarmaken, werken we met groepen tot 22 kinderen. Meestal werken we met gradsklassen waarbij twee leeftijdsjaren samen zitten. In zo'n groepen zijn kinderen dus het ene jaar de jongsten van

de groep en worden ze ondersteund door de ouderen, en het volgende jaar kunnen zij zelf hun kennis en vaardigheden doorgeven aan de jongeren.

In onze school werken we met parallelle graadsklassen. Bijvoorbeeld de helft van het eerste leerjaar en de helft van het tweede leerjaar vormen een graadsklas, de andere helft van het eerste en tweede leerjaar vormen de parallelle graadsklas. Kinderen komen op die manier ieder jaar in een lichtjes andere groep terecht.

Praatronde

Als men wil uitgaan van de kinderen, als hun ervaringswereld de basis vormt voor het lezen, moeten de kinderen de gelegenheid hebben om hun inbreng te hebben. De dagelijkse praatronde vormt hiervoor een forum. Elke ochtend zitten de kinderen met hun begeleider in de kring. Het is de vertrekbasis van de meeste activiteiten.

Kinderen vertellen, tonen meegebrachte spullen of lezen een tekst. Als kinderen merken dat er naar hen geluisterd wordt, ervaren zij een geborgenheid in de groep en als je de gesprekken volgt, merk je al snel dat er veel zinvolle dingen gezegd worden waarrond gewerkt kan worden of die kunnen uitgroeien tot een thema. De begeleider treedt structurend op en gaat in op de onderwerpen die de kinderen aanbrengen. De begeleider stelt vragen en distilleert reken- en taalactiviteiten uit de praatronde en zorgt ervoor dat het een vat vol "weetjes" wordt. Het is de aanzet voor het projectwerk in al zijn diverse vormen: onderzoekwerk, zelf gekozen opdrachten, klasproject. De praatronde is tevens een middel om zich mondeling te leren uiten en om te leren luisteren naar anderen.

Klasraad

In de klasraad bespreken de kinderen de problemen binnen de klas. Een klasraad kan op elk moment van de week, maar vervangt doorgaans op vrijdag de praatronde. Kinderen leren hier veel van: ze leren rekening te houden met elkaar in een groepsproces dat steeds verder evolueert. Bovendien leren zij dat het kan helpen als je zegt wat je problemen zijn of wat je voorstel is. Kinderen leren zelf hun eigen situatie in handen nemen, en samen met de anderen verantwoordelijkheid nemen. Als kinderen serieus genomen worden, zijn ze in staat om mee de organisatie van de klas te regelen, om in groep afspraken te maken, om problemen aan te pakken, kortom om coöperatief te werken.

Villaraad Kinderen (Zonneraad Kinderen in Het Zonnehuis)

De Villaraad Kinderen komt elke maand bij elkaar. Kinderen (en begeleiders) kunnen alle problemen en situaties die te maken hebben met de school agenderen op de Villaraad Kinderen.

Twee kinderen uit elke groep (uitgezonderd de jongste kleuters) nemen deel aan de Villaraad Kinderen. Een leerkracht begeleidt het gebeuren en rapporteert aan het leerkrachtenteam. Na het fiat van het team worden de voorstellen uitgevoerd.

Klastaken

Deel uitmaken van een groep betekent dat iedereen een deel van het werk op zich neemt.

Dagelijks worden een aantal taken verdeeld die nodig zijn om goed te kunnen werken, zoals de vloer vegen, het bord schoonmaken, de planten gieten, de boekenhoek in orde maken en de dieren verzorgen. Meestal werken we met een doorschuifstelsel.

De planning

Van in de kleuterschool leren de kinderen hun werk plannen. De mate waarin kinderen dit kunnen, bepaalt de verantwoordelijkheid die ze hierin krijgen. In de eerste graad wordt stilaan geleerd dat je voor taal en rekenen zelf kiest welke van de taken je eerst afwerkt binnen een afgesproken tijd. In de derde graad krijgen de kinderen in het begin van de week een aantal taken die ze voor het einde van de week moeten afwerken. Elke dag is er tijd om hieraan te werken. Kinderen leren op deze manier verantwoordelijkheid te nemen voor hun werk.

Ook in de kleuterschool starten we met taakjes die kinderen zelf plannen en afwerken.

Contractwerk

Die planning krijgt meestal gestalte in het contractwerk. Dat is de tijd waarop kinderen hun eigen planning kunnen realiseren maar waarbinnen iedereen met hetzelfde soort werk bezig is (wat meteen het verschil uitmaakt met de vrije werktijd). Doorgaans gaat het hierbij om onderdelen van het reken- en taalcurriculum.

Hoekenwerk

Bij hoekenwerk kunnen leerkrachten een variatie aan werkvormen aanbieden waaruit kinderen kunnen kiezen of die via een doorschuifstelsel aan iedereen worden aangeboden.

Instructiemoment

Uiteraard wordt nieuwe leerstof (bijvoorbeeld bij rekenen) soms klassikaal aangeboden. Freinetonderwijs is immers geen individueel onderwijs. We spreken bewust van instructiemomenten en niet langer van lesmomenten omdat de nadruk ligt op het kort houden van de instructies, waarna de leerkracht heel vlug kan overschakelen naar differentiatie, bijvoorbeeld via het contractwerk.

Vrije werktijd (VWT) ook soms Bloktijd genoemd

De kinderen kiezen in samenspraak met de begeleider voor het verder uitwerken van een taak, een werkstuk, tekening, expressie, ... Dit kan op individuele basis, via partnerwerk of in kleine groepjes. Vrije werktijd is geen speeltijd, maar een werktijd.

Vrije tekst & vrije tekening

Zodra kinderen kunnen schrijven, willen ze hun gedachten op papier zetten in woorden en zinnen. Deze teksten die een neerslag zijn van de eigen ervaringen en belevenissen, worden 'vrije teksten' genoemd. Tijdens een taalmoment, tijdens de vrije werktijd of gedurende een vrij moment schrijven de kinderen vrije teksten. De tekst wordt ook vaak geïllustreerd.

Deze vrije teksten zijn vaak het uitgangspunt voor het taalonderwijs. De teksten worden voorgelezen en besproken. Bij de bespreking heeft men zowel aandacht voor de inhoud (de geuite gevoelens) als voor de vorm (grammatica en spelling) van de tekst. Uit de veelheid van verhalen worden er dan gezamenlijk enkele uitgekozen waarmee men klassikaal aan het werk gaat. Doordat de kinderen ervaren dat hun teksten werkelijk een functie hebben, blijven ze gestimuleerd om telkens opnieuw te schrijven.

Bij de kleuters is de voorloper van de vrije tekst de vrije tekening waar de begeleidster dan een geschreven boodschap, door het kind uitgesproken, aan toevoegt.

Klaskrant

Soms worden teksten verzameld en gebundeld tot een klaskrant. Enkele kinderen vormen de redactie en schrijven de teksten uit of verwerken de teksten op de computer. De krant wordt zo mogelijk geïllustreerd met tekeningen. Er komen teksten, gedichtjes, werkjes, moppen en raadsels in de kranten.

Correspondentie

Een van de mogelijkheden waardoor de kinderen van onze school in contact komen met de buitenwereld is de correspondentie. Er wordt gecorrespondeerd met andere (Freinet)scholen of met het buitenland. De correspondentie bestaat uit de uitwisseling van teksten, cassettes, werkstukken, klaskranten, creatief werk .... zowel van klas naar klas als van kind naar kind.

Niveauspelling

Twee keer per week krijgen de kinderen vanaf het tweede leerjaar 20 minuten doorgedreven training in spelling. Dat gebeurt in niveaugroepen waardoor kinderen uit verschillende leerjaren bij elkaar kunnen komen.

Crea-lezen

Bij het crea-lezen nemen ouders één keer per week een drie- à viertal kinderen onder de arm om samen te lezen. De nadruk ligt daarbij niet op het technisch leesproces, maar op het leesplezier. Dit gebeurt meestal in niveaugroepen.

Peer tutoring

Bij peer tutoring helpen oudere kinderen jongere kinderen bij hun leesproces. Dit wordt op klasniveau of tussen klassen onderling georganiseerd.

Peter- en meterschap

Tussen twee klassen kunnen andere samenwerkingsverbanden ontstaan. Zo gebeurt het dat de jongste kleuters een peter of meter uit de derde graad krijgen. De oudste kinderen dragen dan wat zorg voor "hun" peter- of meterkind", niet alleen tijdens de speeltijden maar ook bvb. bij een gezamenlijk bezoek aan de bibliotheek

Levend rekenen

De gehanteerde rekenmethode sluit zoveel mogelijk aan bij de leefwereld van de kinderen.

Wanneer er zich tijdens de praatronde of in de dag situaties voordoen die met rekenen te maken hebben, worden die benut om er gezamenlijk rond te werken. De kinderen bespreken onderling of met de begeleider hoe ze het probleem kunnen oplossen, waarna ze de verschillende oplossingen bespreken. Zo gebruiken we het dagelijkse leven van de kinderen als toepassingsgebied voor het rekenen en leert het kind inzichtelijk werken en zijn eigen rekenproblemen op te lossen.

Projecten

Voorwerpen die de kinderen meebrengen, hun belevingen en ervaringen kunnen uitgroeien tot projecten. Zo kan er bijvoorbeeld gewerkt worden rond dinosauriërs, vulkanen, slangen, indianen, de post, de brandweer, Congo, Anne Frank...

Er bestaan verschillende soorten projecten. Men kan kiezen voor een klasproject, maar ook individuele of kleine groepsprojectjes zijn mogelijk. Bij de kleuters zullen vaker klasprojecten dan individuele projecten voorkomen. Zij zijn er ook korter in duur. Centraal staat niet alleen het zelfstandig werken en het leren aannemen van een kritische houding tegenover de verschillende informatiebronnen, maar tevens het uitdiepen van onbekende (kennis)terreinen.

Men verzamelt niet alleen kennis, maar men moet ook samenwerken, contacten leggen, bezoeken regelen, interviews afnemen en verwerken, dia's bespreken, ... Elk project eindigt met een projectvoorstelling, meestal voor de ouders.

Bij het projectwerk komt niet alleen het leergebied wereldoriëntatie aan bod. Er zijn vaak heel veel linken te vinden naar

taal of rekenen. Ook al gaan we bij de projectkeuze uit van de vragen van de kinderen, toch bewaakt de leerkracht dat alle domeinen van de wereldoriëntatie aan bod komen.

Wanneer een project bij toeval, bijvoorbeeld naar aanleiding van een feest, niet door de kinderen mee bepaald wordt spreken we van een themawerking en niet langer van een project.

Atelier

Tijdens deze momenten worden expressietechnieken aangeleerd en beleefd. Zowel manuele, muzische als lichamelijke expressie kunnen hier aan bod komen. Dit kan per klas of klasdoorbrekend georganiseerd worden. Bij het klasdoorbrekend werken, ligt de nadruk op het leren samenwerken met kinderen die jonger en/of ouder zijn.

Open Atelier

Een open atelier is een atelier waarbij de ganse school door elkaar gemixt wordt. We gebruiken een jaarthema met verschillende subthema's en organiseren telkens een aanbod waarbij ook ouders een atelier kunnen leiden. Kinderen kiezen voor het aanbod en weten pas naderhand wie het atelier leidt. Hoe meer mensen participeren, hoe kleiner de groepjes zijn.

Nadien is er altijd een grote voorstelling van de resultaten aan alle ouders.

Expressie

Vrije expressie krijgt in een Freinetschool een gelijkwaardige plaats naast de intellectuele vakken. Expressie op welk terrein ook moet niet los staan van de rest van het klasgebeuren, het moet erbij aansluiten. Er zijn vrije teksten, maar er is ook vrij tekenen en schilderen, vrij knutselen en vrij bewegen. Die zijn als uitdrukkingmiddel even belangrijk als vrije expressie.

Klaslokalen

Vanzelfsprekend wordt onze aanpak ook weerspiegeld in de inrichting van het klaslokaal. De kinderen moeten immers over een grote verscheidenheid aan materiaal kunnen beschikken. Bij de inrichting van de klaslokalen wordt daar in belangrijke mate rekening mee gehouden. We onderscheiden verschillende werkhoeven die worden ingericht naargelang de noden van de kinderen : een drukhoek, een experimenteerhoek, een taal-/leeshoek, een praathoek, een rekenhoek, ... Onze klaslokalen moeten dan ook ruim zijn om multifunctioneel te kunnen gebruiken. De klaslokalen lijken dan ook eerder op werkateliers dan op echte leslokalen.

Klasbabbels

Enkele keren per schooljaar nodigt de leerkracht de ouders uit in de klas. Op die avond vertelt de leerkracht meer over de klaswerking en kan je als ouder even de sfeer opsnuiven die leeft in de klas van je kinderen. Klasbabbels zijn betekenisvol om de dagelijkse gang van zaken in de klas van je kind op te volgen. Je kan er terecht met je vragen en suggesties.

Evaluaties

Twee keer per schooljaar (in januari en in juni) worden de vorderingen van elk kind besproken met de ouders van het kind. Aan de hand van rapporten die wij evaluaties noemen, wordt een zo breed mogelijk beeld van het kind geschetst waarbij de ontwikkeling op sociaal/emotioneel vlak en de vooruitgang binnen de verschillende leergebieden aan bod komen.

CLB

Het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding) wordt geraadpleegd voor advies over een kind. We kunnen terugvallen op een psycho-pedagogisch consulent, een maatschappelijk werker, een paramedisch werker en een arts.

Het team organiseert samen met de psycho-pedagogische consulent en de maatschappelijke werker twee keer per schooljaar een MDO (Multi Disciplinair Overleg).

Alle kinderen worden dan besproken. Het is een ideale structuur om als begeleider op een efficiënte manier de kinderen te bespreken. Je kan immers terugvallen op de raad van de collega-teambegeleiders en de ondersteunende adviezen vanuit het CLB.

Het geeft de begeleiders ook inzicht in andere kinderen dan die van de eigen leefgroep. Er wordt een apart MDO voor de kleuters en voor de lagere school georganiseerd.

Coöperatieve ouderwerking

In de klaswerking is samenwerken een heel belangrijke Freinetpijler. Elk kind is mee verantwoordelijk voor de klas en schoolwerking door middel van taken, naleven van afspraken, respectvol omgaan met elkaar,... Door die verantwoordelijkheid groeit een samenhangingsgevoel en voelt elk kind zich nuttig als schakel in dit geheel. Deze verantwoordelijkheid stellen wij ook voor ouders in Villa Zonnebloem voorop.

Door actief deel te nemen aan een werkgroep, een atelier, een activiteit op school, krijg je als ouder meer inzicht in de visie op 'opvoeden' in onze school.

Door samen te werken met andere ouders en begeleiders wordt je blik op kinderen verruimd. Mee participeren in een ouderwerkgroep resulteert ook in een groeiend respect tussen ouders, begeleiders en kinderen.

Wij verwachten dat elk gezin, naargelang de mogelijkheden, een aantal praktische of inhoudelijke engagementen opneemt in een ouderwerkgroep. Hoe intenser de ouderwerking, hoe rijker de school ervan wordt.

Een concrete lijst met de verschillende taken die kunnen worden opgenomen vind je in het hoofdstuk "Ouder in Villa Zonnebloem".

Klasouders

Op de eerste klasavond van elke leefgroep wordt samen besproken wie er klasouder wil en kan zijn. De klasouder geeft de begeleider praktische en morele ondersteuning. Hij/zij regelt bijvoorbeeld het uurschema voor de individuele evaluatiegesprekken, zorgt er voor dat er bij een uitstap voldoende auto's ter beschikking zijn, dat er een goede wegbeschrijving is, dat er voldoende hulpbegeleiders zijn. Hij/zij kan ook een naaiavond plannen om nieuwe handpoppen te naaien voor de kinderen of om de klas op te frissen. De klasouder kan met een leerkracht ook afspreken om samen informatie uit te wisselen of een ondersteunend gesprek te hebben.

Nieuwe ouders kunnen bij de klasouder terecht met vragen over de klaswerking. Per trimester komen alle klasouders één keer samen om nuttige tips, ideeën en vragen uit te wisselen.

De klasouders organiseren elk schooljaar ook een Sinterklaasfeest en een lentefeest.

Peter- en meterschap voor ouders

Nieuwe ouders hebben meestal een zekere inlooptijd nodig alvorens ze hun weg vinden in de structuur van onze school. Daarvoor is er per ouder een peter of meter. Je kan er bij hen terecht voor alle praktische besommeringen. Problemen met het kind worden echter rechtstreeks met de leerkracht, zorgcoördinator of directie besproken.

Villavlug (De Villa)/ Huisnummer (Het Zonnehuis)

Via Villavlug/Huisnummer word je op de hoogte gehouden van wat er besproken en beslist werd in de schoolraad, de Villaraad Ouders, de klasavonden, de Villaraad Kinderen, en zo verder.

De Villavlug/Het Huisnummer verschijnt ingeval van voldoende nieuws wekelijks en wordt verspreid via de postbakjes of per mail. Je vindt hierin ook weetjes, nieuwtjes, niet te vergeten data, ... kortom verplichte lectuur.

Zonneblad

Tijdschrift van Villa Zonnebloem waarbij een groep ouders op zoek gaat naar leuke invalshoeken om de school vanuit een ander perspectief te bekijken.